

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.48.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 1119 Pani Posłanki Urszuli Paślawskiej „w sprawie rozszerzenia zasad przyznawania tzw. renty wdowiej osobom, które straciły współmałżonka wcześniej niż przed upływem przyjętego w ustawie terminu 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego”, proszę przyjąć poniższe informacje.

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243) wprowadza od 1 stycznia 2025 r. nową regułę zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku i prawa do własnego świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Przepisy ustawy przewidują, że w przypadku zbiegu prawa do powyższych świadczeń, począwszy od 1 lipca 2025 r., jedno świadczenie wypłacane byłoby wdowie lub wdowcowi w całości, a drugie w wysokości 25% (w okresie przejściowym, tj. od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. – 15%). Obecnie, w przypadku zbiegu prawa do kilku świadczeń emerytalno-rentowych, obowiązuje zasada wypłaty jednego świadczenia. Przywołana ustawa wprowadza nową regułę zbiegu prawa do nabytej renty rodzinnej.

W świetle przywołanych przepisów pierwsze świadczenia w zbiegu na zasadach tzw. renty wdowiej zostaną wypłacone po 30 czerwca 2025 r. Tym samym należy stwierdzić, że w 2024 r. koszt świadczeń wypłacanych wdowom i wdowcom wynika jedynie z kosztu wypłacanych samodzielnie rent rodzinnych, gdyż nie wypłaca się jeszcze świadczeń w zbiegu na zasadzie tzw. renty wdowiej. Z tego samego powodu aktualnie nie ma również możliwości wskazania, ile osób w tej chwili pobiera renty rodzinne na zasadzie renty wdowiej.

Wejście w życie uchwalonej ustawy spowoduje skutki finansowe wynoszące w 2025 r. od 3,2 mld do 4,2 mld zł, w 2026 r. od 6,7 mld do 9 mld zł, a w 2027 r. od 11,9 mld do 15,8 mld zł, w zależności od tego, czy z uprawnienia skorzystałoby 75% czy 100% jego potencjalnych beneficjentów, których szacunkowa liczba może oscylować wokół 2 mln osób.

Przywołane przepisy określają krąg osób uprawnionych do skorzystania nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej z innym świadczeniem emerytalno-rentowym. Wdowa lub wdowiec ubiegający się o ustalenie nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku oraz prawa do innego świadczenia emerytalno-rentowego będą musieli spełnić warunki:

- osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;

- nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- niewstąpienia w nowy związek małżeński (wypłata świadczeń w zbiegu na zasadach tzw. renty wdowiej będzie ustawała z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną).

Warunki te wynikają z konieczności skierowania wsparcia w postaci renty wdowiej do osób najbardziej potrzebujących, które w sposób dotkliwy finansowo odczuły stratę osoby bliskiej, a ze względu na swój wiek nie miały już możliwości samodzielnie poprawić swojej sytuacji bytowej.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. Rada Ministrów dokona w 2028 roku weryfikacji wskaźnika wysokości świadczeń w zbiegu w celu oceny możliwości i zasadności jego ewentualnego podwyższenia, uwzględniając na tle sytuacji społeczno-gospodarczej kraju sytuację dochodową grup osób uprawnionych na mocy niniejszej ustawy do wypłaty świadczeń w zbiegu. Będzie stanowiło to okazję do podjęcia ewentualnej dyskusji również co do kształtu innych rozwiązań w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/